

هه‌له‌بجه

چاوله‌دوی ئاوه‌دانگردنه‌وه و خزمه‌تی زیاتره

✽ رۆژگارێکه کورد و کێشه‌که‌ی بونه‌ته‌ باس و خواسی ناوه‌نده‌ بریاره‌ده‌سته‌کانی جیهان و مانشیتی رۆژنامه‌کانیش فره‌ که‌رته‌ له‌سه‌ر کوردیان نوسیوه‌ ئیدی هه‌ریه‌ک به‌جۆرێک.

له‌ پاش کاره‌ساتی ۱۹۸۸/۳/۱۶ هه‌له‌بجه‌ جارێکی دیکه‌ دۆسیه‌ی کوردی خسته‌وه‌ به‌رده‌ست و ئه‌مجاره‌ شارێک هاته‌ مه‌یدان و گوته‌ (من له‌ ناسکترین ساته‌وه‌ختی زه‌مه‌ندا، ساتێک که‌ ده‌سه‌لاتداره‌ داگیرکه‌ره‌کانی کوردستان ده‌یانه‌وێت مۆرک و ناسنامه‌ و که‌لتووری پیرۆزمان بسپرنه‌وه‌، من دێم و له‌ به‌رزترین تروپکی و یژدانه‌وه‌ به‌گوته‌ی گیتیدا ده‌چم: - من به‌شیکم له‌ خه‌ونی زیاتره‌ له‌ ۴ ملیۆن مڕۆڤ که‌ تینوی ئه‌وه‌ن رۆژێک له‌ سای په‌رچه‌می خۆیاندا هه‌ناسه‌یه‌کی ئاسوده‌ هه‌لکێشن).

هه‌له‌بجه‌ وه‌ک چۆن له‌ رابردوودا له‌سه‌ر هه‌لوێسته‌ کوردانه‌کانی په‌راویزکرا‌بوو ئه‌م‌م‌رۆش به‌پیتی پتویست ئاوری لینه‌دراوه‌ته‌وه‌، تا ئیستاش زۆریه‌ی دیواره‌ روخواه‌کانی ئه‌و شاره‌ وه‌ک خۆیانن و که‌لاوه‌کانی به‌راوه‌یه‌کی دیار ئاوه‌دان نه‌کراوه‌ته‌وه‌، به‌ ئه‌م‌م‌رۆشه‌وه‌ که‌ نزیکه‌ی ۱۵ سال‌ به‌سه‌ر ژه‌هریارانی ئه‌و شاره‌دا ده‌گوزهرێت که‌چی ئاسه‌واری ئه‌و توخمه‌ کیمیا‌ییانه‌ به‌سه‌ر زۆریه‌ی دانیشته‌وانی ئه‌و شاره‌وه‌ دیارن، ئیستاش له‌ هه‌له‌بجه‌دا مندالی که‌م ئه‌ندام له‌ دایک ده‌بن و نه‌خۆشیه‌کانی سنگ و چاو و نه‌زۆکی و پتست به‌ ئاشکرا به‌ خه‌لکی ئه‌و شاره‌وه‌ ده‌بینرێن.

بۆ ئه‌وه‌ی له‌ نزیکه‌وه‌ گوێ بۆ داخوازی و پیداو‌یستییه‌کانی خه‌لکی هه‌له‌بجه‌ بگرین، له‌ گه‌شتیکی مه‌یدانیدا بۆ ئه‌و شاره‌ ئه‌م راپۆرته‌مان ئاماده‌کرد..

راپۆرتی: نامق هه‌ورامی

namqhawramy@yahoo.com

فلاش باک

شاگر فه‌تاحی شه‌هید له‌ کتیبی (گه‌شتی هه‌له‌بجه‌ و هه‌ورامان) له‌ ۱۹۳۳/۸/۱۶ دا له‌ باره‌ی هه‌له‌بجه‌ ده‌لێت:

ئه‌وه‌ی له‌ دوره‌وه‌ بێسته (هه‌له‌بجه‌) وه‌، ریبزه‌ خانوویه‌کی به‌رچاو ئه‌که‌وێ شارێک له‌ شاره‌ رازاوه‌کانی رۆژئاوای دیته‌وه‌ بیه‌ر، ئه‌م خانووانه‌ هی (وه‌سمان پاشا)، (طاهر به‌گ)، (حامد به‌گ) و ده‌وله‌مه‌نده‌کانی تری جاف و هه‌له‌بجه‌ بیه‌ن.

ئیمه‌ چووبه‌ مالی (وه‌سمان پاشا) لای (احمد مختار به‌گ) ی کوری به‌ راستی کۆشکیکی ناوازه‌ بوو، ئه‌م کۆشکه‌ شاهانه‌یه‌

به‌سه‌ر ماله‌کانی هه‌له‌بجه‌ و ده‌شتی فراوانی شاره‌زوردا ئه‌یروانی، خانووه‌کانی هه‌له‌بجه‌ چه‌شنی هی سلیمانیه‌ن، راسته‌ شه‌قامیکی خنجییلانه‌ی پاکی تیا‌بوو، پینج سه‌د مالتیک ئه‌بوو، ئافره‌تی له‌هی گه‌لێ جیگای تر سه‌ره‌سه‌ت ترن، ژن له‌ هه‌له‌بجه‌دا زۆر خۆیان ئه‌رازیننه‌وه‌، له‌ کاتی کار و فرمانیشدا هه‌ر به‌رگی جوان ئه‌پۆشن، هه‌له‌بجه‌ خۆی دلته‌رانه‌ هه‌لکه‌وتووه‌، ئاو و بای سازگاری، چاو ئه‌ندازی رهنگی‌یینی، کچ و ژنی شیریه‌ن و نازه‌نیینی تیکرا کاری له‌ ژبانی هه‌موو هه‌له‌بجه‌ بیه‌ک کردووه‌.

دهروزهیه ک بو میژوو

هه‌له‌بجه، هه‌لۆجه، عه‌جه‌بجا، هه‌له‌به‌چه) و چه‌ندین ناوی تر له میژووی ئەم شارهدا هه‌ن، ئەگه‌رچی وه‌ک ئەوه‌ی ئیستا پیتی ده‌گوترین هه‌له‌بجه میژوووه‌که‌ی ده‌گه‌رپه‌ته‌وه بو ناوه‌راستی سه‌ده‌ی هه‌ژده‌هه‌م له‌سه‌ر ده‌ستی به‌گه‌زاده‌کانی جاف، به‌لام له میژوویه‌کی دوردا چه‌ندین پاشماوه‌ی شارستانی دیرین له ده‌وروبه‌ری ئەو شارهدا هه‌بوون که دیارترینیان راگه‌ردی به‌کراوا. به‌که میژوه‌که‌ی بو چه‌ند هه‌زار سالیک بو پیش له دایک بوونی مه‌سیح ده‌گه‌رپه‌ته‌وه. هه‌له‌بجه کاتیک دروست کراوه ته‌نیا ۱۳ مائی تیدا بووه بۆیه ئیستاش به هه‌له‌بجه‌بیه ره‌سه‌نه‌کان ده‌گوتیت (۱۳ ماله) که (حه‌مه چاوه‌ش) و هه‌ر سێ کوره‌که‌ی که (پیرۆت و سلیمان و عه‌بدو‌للا) بوون به‌که‌م گه‌ره‌کی ئەو شاره‌یان دروست کردوه.

هه‌له‌بجه ده‌که‌وتیه گو‌شه‌ی باکوری رۆژه‌لاتی عیراق و له‌سه‌ر هیلێ ۴۶ پله بو رۆژه‌لات و له‌نیوان هیلێ (۳۵-۳۶) دایه. هه‌له‌بجه ده‌که‌وتیه ۸۰ کیلومه‌تری باشوری رۆژه‌لاتی شاری سلیمان، له‌رووی تو‌پوگرافیه‌وه ده‌که‌وتیه خاوری رۆژه‌لاتی ده‌شتی شاره‌زور ۱۶ کیلومه‌تر له سنوری ئیبرانه‌وه دووره و چیاکانی (شنرو) له رۆژه‌لاته‌وه و هه‌ورامان له باکوره‌وه بالانبۆ له باشوره‌وه و ده‌ریاچه‌ی ده‌ریه‌ندیخان له باکوری رۆژئاواوه. به‌م جو‌ره چیاکان نیوه که‌وانه‌یه‌کیان به ده‌وردا کیشاوه.

هه‌ندیک رووداوی میژویی

پاش چه‌ندین سال هه‌ل‌دان بو کۆکردنه‌وه‌ی هه‌ندیک رووداوی شتی میژوویی له‌و شارهدا توانیم کومه‌لیک شتی میژوویی ئەو شاره‌ ساغ بکه‌مه‌وه بۆیه لێره‌دا هه‌ندیکیان ده‌خه‌مه‌روو.

* سالی ۱۷۱۲ مزگه‌وتی جامع‌ه که مه‌له‌ب‌ه‌ندیکی زانستی گه‌وره‌یه دروست کرا.

* سالی ۱۸۸۹ له‌گه‌ل (که‌ویت)دا کراوه به‌قه‌زا و (مه‌حمود پاشای جاف) کراوه‌ته قائمقامی.

* ۱۹۰۴ گۆرانی شاعیری مه‌زن و داهینه‌ر له دایک بووه له هه‌له‌بجه.

* ۱۹۰۹ می‌جهرسون به‌ناوی (میرزا غولام شیرازی)یه‌وه هاتۆته مائی پاشا و دواتر ناسراوه‌ته‌وه.

* ۱۹۲۴ به‌که‌م ئۆتۆمبیل

بو یه‌که‌م جار ئەم وینه‌یه بلاوده‌کرپه‌ته‌وه
ئهمه‌د موختار جاف، شیخ ره‌شیدی عه‌بابه‌یلێ

هاتۆته هه‌له‌بجه که ئەوکات (حامید به‌گ) قائمقام بووه.

* ۱۹۲۴ (شیخ محمه‌د وانی) به‌کیتیک له نه‌یارانی سیاسه‌تی که‌مال ته‌تاتورک بووه و به‌کیتیک بووه له سه‌رانی شو‌پشه‌که‌ی شیخ عوبه‌یدو‌للا‌ی نه‌ه‌ری ئاواره‌ی ئەو ده‌قه‌ره‌بووه و که‌سانی وه‌ک (ئه‌حمه‌د موختار و تایه‌ره‌گی جاف و گۆزان و عه‌لی باپیر ئاغا و شیخ سه‌لامی عازه‌بانی) له‌سه‌رده‌ستی ئەو پیاوه‌ فیری سیاسه‌ت بوون.

* ۱۹۲۵ به‌که‌م قوتابخانه له هه‌له‌بجه‌دا کراوه‌ته‌وه.

* ۱۹۲۹ به‌که‌م شانۆگه‌ری به‌ناوی (دل‌داری و نیشتمان په‌روه‌ری) له هه‌له‌بجه نمایش کراوه.

* ۱۹۴۸ جو‌له‌که‌کان هه‌له‌بجه‌یان به‌جێ هێشت.

* ۱۹۵۲ ده‌رچووی گو‌شکاری (نرکه‌ی جوتیار) له‌سه‌رده‌ستی سالح هه‌ژار و چه‌ند رۆشنی‌ریکی تری ئەو شاره.

* ۱۹۵۶ دروست کردنی به‌که‌م هۆلی شانوویی له هه‌له‌بجه.

* ۱۹۵۷/۸/۱۹ کۆردنه‌وه‌ی لقی هه‌له‌بجه‌ی کۆمه‌له‌ی هونه‌ره‌ جوانه‌کانی کورد.

* ۱۹۶۰ دامه‌زاندنی تیپی نواندنی هه‌له‌بجه له‌لایه‌ن جمال مه‌لا قادر.

* ۱۹۷۴/۴/۲۶ بۆردومانی هه‌له‌بجه له‌لایه‌ن فرۆکه‌کانی به‌عسه‌وه.

* ۱۹۷۸ راگواستنی گونده‌کانی ده‌وروبه‌ری هه‌له‌بجه.

* ۱۹۸۲ مانگرتن و راپه‌ڕینی قوتاییانی هه‌له‌بجه‌ دژی به‌ عه‌ره‌بکردنی پرۆگرامه‌کانی خوێندن.

* ۱۹۸۷/۵/۱۲ گه‌وره‌ترین راپه‌ڕین به‌ دژی به‌عسیه‌کان که له ئاکامدا به‌فرمانی عه‌لی حه‌سه‌ن مه‌جید گه‌ره‌کی کانی عاشقان خاپور کرا.

* ۱۹۸۸/۳/۱۶ !!!

ئه‌ده‌ب و هونه‌ر

له میژووی ئەده‌بی کوردیدا هه‌له‌بجه ناویکی دیار و دره‌وشاوه‌یه له‌م مه‌یدانه‌دا و چه‌ندین

هه‌له‌بجه ۱۹۵۵، بو یه‌که‌م جار ئەم وینه‌یه بلاوده‌کرپه‌ته‌وه

له راسته‌وه: فایق سامه‌رابی، ئەحمه‌د به‌گی حه‌مه‌ سالح به‌گ، حه‌مه‌ سه‌عید به‌گی مه‌جید به‌گی وه‌سمان پاشا، سه‌عه‌دین ئیبراهیم نه‌دیپ، خالید نه‌قشبه‌ندی قائمقامی هه‌له‌بجه

سوارچاک و کەلەمێردی بواری شیعیری لەم ناوچەدا دەرکەوتون و پێشەنگ بوون.

نالی سوارچاکی شیعیری کوردی لە خاک و خۆل بە دنیا هاتوو و تا ئێستاش شیعیرەکانی گەورە و گەورەترن.

مەولەوی پەرمانەوی سروشت و جوانی و تەریقەت، گۆران نوێکەرەوی شیعیری کوردی، ئەحمەد موختاری خاوەنی (مەسەلەوی وێژدان) کە لە دوای (لەخەوما)ی جەمیل سائیب بە دوو دەم رۆمانی کوردی دیت، تایەریگ و حلمی و ناتیی و حەمدون و سەلح هەژار و سەلح شارەزوری و جەلال عازەبانی و چەندین ناوی دیاری تر پەرورەدی ئەو ئاوەخوا سازگاری ئەو شارەن.

لە بواری هونەریشدا چەندین کەلە هونەرمانەندی وەک (مێنەوی شەمشال ژەن) کە شەمشالژەنیکی دیاری ئەو ناوچەییە و لە شەمشالدا داھێنانی کردووە و کونێکی بۆ شەمشال زیاد کردووە ئاوازیکی تایبەتی لێدروست کردووە بە ناوی (ئەحمەد بەگی) کە خۆشەویستی بۆ ئەحمەد موختاری شاعیر بوو.

حەمە قوتو، عومەری خەزان، عوسمان هەورامی چەندین ناوی تر کە ئەگەر خەلکی ئەو شارەش نەبن لەو شارەدا پەرورەدەبوون وەک هونەرمانەند مامۆستا نەوەر قەرەداغی، لەم قۆناغەشدا چەندین ناوی دیار لە هەلەبجەدا هەن لە بواری ئەدەب و هونەردا دەکریت لەوانە ئاماژە بە ناوی (کۆساری ئەحمەد غولامی پەیکەرەساز و نامق حەمە شیبوکار و بەختیار هەلەبجەیی و سەیروان عوسمانی پەیکەرەساز و هوشیار حەمە فەرەج و مەریوان سەفادینی گۆرانی بیژ و چەندین ناوی تر بێدین.

لە رووی ئاوەداننێیەوە!

پاش ئەو کارساتەیی پەسەر هەلەبجەدا هات، زۆرێک وێژدانی نووستووە ناگانە هاتن، بەلام مەرۆف دۆستان لەو کارساتە سەرسام و حەپەسان، هەموو سەبوری هەلەبجەییەکان ئەو پەسەر زۆرێک دیت هەلەبجە وەک پاداشتیکی بۆ قوربانیدانی لەسەر جوانترین شیواز ئاوەدان دەکریتەو.

کەچی ئەمڕۆ ١٦ ساڵ پاش کارساتەکە و ١٣ ساڵ پاش راپەرین و زیاتر لە سالیکی بەسەر پرۆسەیی ئازادی عێراقدا کەچی هەلەبجە شارێکە زیاتر وێران و کەمتر ئاوەدان.

ئەمەش جیگای نیکەراننێیە بۆچی شارێک زۆرترین قوربانی بدات و کەمترین بەرھەمی ئاوەدانی بچنیتەو.

شارێک پاش ئەو هەموو کارساتە و پاش ئەو سەدا جیھاننێیە کە هەبەتی هێشتا ناسەواری وێرانکاری زیاتر بە روخساریەو دیارە نەک ئاوەدانی.

شارێک خاوەنی ئەم سەرورەیانەبێت بۆ دەبێت بەو شپۆزە کەمترخەمی لە ئاوەدانکردنەو بکریت.

هێشتا زۆر پێداویستی ژیان هەن لەو شارەدا بەرچاوا ناکەون تۆ بلێی شارێک خاوەنی ئەو پێشڕەویە فەرھەنگییە بیت ئێستا حەزی لە ژیان نەبیت؟

چی کراووە.. چی بکریت؟

ئەمە مەبەستی سەرەکی ئەو راپۆرتە بوو کە لەو شارەدا ئەنجامان دا بۆ ئەوێ دانیشتوانی ئەو شارە بۆ خۆیان داوای

پێداویستی بکەن، ئەوان نازیان بەسەر هەمووانەو هەبە بۆیە رووی دەمیان لەبەرپرسان دەکەن و هەریەک بەجۆرێک هەست بە کەموکورییەکان دەکات و داوای چارەسەر دەکەن.

سەرەتا هاوولاتی (سیامەند مستەفا

ئەحمەد) فەرمانبەر لە کارەبای هەلەبجە

گوتی: (هەلەبجە شارێکە لەووتی هەبە دژی رژیتمە داگیرکەرەکان بوو بۆیە تا ئێستاش وێرانە و کەمترین ئاوری لێدراوەتەو، بۆ نمونە وێستگەیی کارەبای هەلەبجە کە ١٠

سال بەر لە ئەمڕۆی بۆی دانراوە و تەحەمولی

ئەو شارە ناکات وێستگەکە ١٠ میگاواتە، بەلام هەلەبجە پیتووستی

بە ٢٠ میگاوات کارەبا هەبە چونکە دیھاتەکانی دەورووبەری

ئاوەدان کراونەتەو واتە کارەبای زیاتری دەوێت، لە رووی بیناشەو

تا ئێستا ئەو وێستگەییە بینای نییە بۆیە داواکارم هەم وێستگەکە

و هەم بینای وێستگەکە ئالوگۆری

تێدا بکریت چونکە کارەبا

نیشانەیی شارستانیەتە.

هاوولاتی گۆران محەمەد لە

بارەیی پرۆسەیی ئاوەدانی شارەو

گوتی: (هەموو جەنگەکان لە

هەلەبجە تەواو دەبن و ئێمە باجی

گشت شەرەکانمان داووە و خەلکی تر

بەرەکی خواردوو، بۆیە تا

ئێستاش زۆریی کەلاوەکانی وەک

خۆیان وێرانن، بۆیە تا ئێستاش

زۆریی کەلاوەکانی وەک خۆیان

وێرانن، من گەیشتوومەتە ئەو

باوەرەیی هەلەبجە ئاوەدان ناکریتەو، دەلێن هەلەبجە دەکریتە

پارێزگا، کەمی دەکریت، ئەگەر لەمن دەپرسن دەلێم با هەلەبجە

بکریتەو بە قەزاکەیی جاران ئەو

هەلەبجەییە تا ناوەرئاستی

هەشتاکان هەبوو.

سەبارەت بە پرۆژە بۆ رازاندنەو

و جوانکردنی شار گۆران محەمەد

پیتی و ابوو دەبیت لێژنەییەک دروست

بکریت بۆ دیراسەکردنی ئەوێ

پیتووستە بکریت و گرنگە

رۆشنسیران و هونەرمانەندان لەو

لێژنەییەدا رۆلی کارا و بەرچاویان

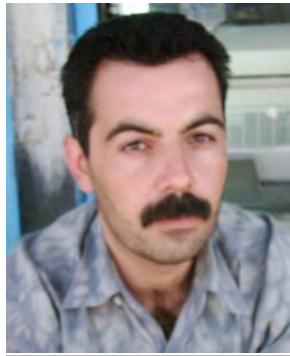
هەبیت.

توفیق حاجی حەمە عارف..

کاسبکار گوتی: (نالێم لە رووی

ئاوەدانکردنەو هەبە هیچی بۆنەکراو، بەلام ئەوێ کە کراو لەچاوا ئەو

وێرانکاریەدا هیچ نییە، کارەبا بەشی پێداویستی هاوولاتیان

سیامەند مستەفا ئەحمەد

گۆران محەمەد

توفیق حاجی حەمە عارف

باشکردنی گوزهرانی بنه ماله‌ی شه‌هیداندا خۆی ده‌بیینتته‌وه، گهر خه‌لک ژبانی ناخۆش بێت هه‌ست به‌ هه‌یج خۆشیه‌کی ده‌وره‌هر ناکات.

حه‌سه‌ن محهمهد سالح

حه‌سه‌ن محهمهد سالح
هاوولاتییه‌کی هه‌له‌بجه‌یه و
له‌مه‌ر پێداویستییه‌کانی هه‌له‌بجه
له‌ رووی ناوه‌دانکردنه‌وه‌وه‌ گوتی:
 (تا ئێستا قوتابخانه‌ی پێویست له‌م شارهدا نییه، بینای قوتابخانه هه‌یه سه‌ ده‌وامی تێدایه ئه‌مه‌ش کار له‌ ره‌وتی زانستی ئه‌م شاره‌ ده‌کات، تا ئێستا بێر له‌وه نه‌کراوه‌ته‌وه‌ کۆلیژ و په‌یمانگا له‌م شارهدا هه‌بن بۆ ده‌بیت قوتابی هه‌له‌بجه بچنه

کۆیه بۆ خۆتندن یان بچنه که‌لار یان رانییه که‌چی بۆ ناکریت قوتابی بینه هه‌له‌بجه بۆ خۆتندن، بۆیه داواکارم له‌ به‌رپرسان با هه‌له‌بجه له‌و عوزله‌ته‌ ده‌ریاز بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ر هه‌یج نه‌بیت بگه‌ریتته‌وه‌ دۆخی جارن.

ئێمه‌ نالێن بۆچی بۆ فلانه شار ئه‌وه‌ کراوه و بۆ ئێره نه‌کراوه، به‌لام وه‌ک ئه‌وه‌ی بۆ ئه‌وی کراوه بابۆ ئێره‌ش بکریت، هه‌له‌بجه سیمبولی قوربانیدان و مه‌زلومییه‌ته‌ با له‌ ناوه‌دان کردنه‌وه‌شدا زولمی لێنه‌کریت.

هه‌ر سه‌باره‌ت به‌ پێداویستی و ناوه‌دانکردنه‌وه‌ی شار به‌رێز که‌ریم شیخ کازم گوتی: (هه‌له‌بجه شه‌قامی تێدانیه، مه‌له‌وانگه و ئوتیل و ریس‌توران‌ت و شاری یاری نییه ئه‌مه‌ش پێداویستی سه‌ره‌کییه بۆ شارێک که‌ دانیش‌توانی زیاتر له‌ ۱۰۰ هه‌زار که‌س ده‌بن هه‌ر ئه‌مه‌ش وا‌یکردوه‌وه که هه‌له‌بجه‌یه ره‌سه‌نه‌کان ئه‌م شاره‌ جێ به‌یتلن و خه‌لکی گونده‌کان زۆرتر له‌م شارهدا ده‌بێترین.

یادگاری شه‌هیدان

کاتیکی له‌ ده‌روازه‌ی شار ده‌چیه ناو هه‌له‌بجه‌وه‌ بینایه‌کی جوان سه‌رنج‌ت راده‌کیشیت ئه‌ویش (یادگاری شه‌هیدان) ه‌ له‌م بینایه‌دا زۆر شتی جوان و سه‌رنج راکیش به‌رچاو ده‌که‌ون جوان له‌ شتیوازا و جه‌رگه‌ر له‌ ناوه‌رۆکدا، هاوولاتییه‌کانی هه‌له‌بجه ئه‌م جێگه‌یه به‌ پیرۆز ده‌زانن، کاتیکی پرسیارمان کرد له‌ باره‌ی زیاتر گه‌شه‌دان به‌و جێگایه‌ هه‌ریه‌ک له‌و هاوولاتییه‌کانی دواندمان راو‌بۆچوونی تایبه‌تیا‌ن هه‌بوو. که‌ له‌م خالانه‌ خۆی ده‌بیینتته‌وه‌.

*** سیروان عوسمانی په‌یکه‌رساز گوتی:** - پێم باشه بۆ زیاتر رازاندنه‌وه‌ی ئه‌و جێگه‌یه دیوار به‌ندیکی دروست بکریت که‌ وه‌ک پانۆرامایه‌ک باس له‌ هه‌له‌بجه بکات له‌ رووی میترووییه‌وه‌ له‌ سه‌ره‌تاوه‌ تا کاره‌ساته‌که‌ به‌ قه‌باره‌یه‌کی گه‌وره‌

سارال نيزام

ناکات، شه‌قامه‌کان زۆر خراپن، پارکیکی له‌م شارهدا نییه خه‌لکی کاتی پشودانی تێدا به‌سه‌ریه‌ریت، منالانی ئه‌م شاره‌ تا ئێستا (شاری یاری) یان نییه، ئوتیلیکی له‌م شارهدا بۆ ئه‌وه‌ی میوانان رووی تێبکه‌ن، چیش‌تخانه و یانه‌ی گه‌شتیاری تێدا نییه.

پاشان هاوولاتی (سارال نيزام) له‌ باره‌ی ناوه‌دانکردنه‌وه‌ی هه‌له‌بجه‌وه‌ گوتی: (راسته ناوه‌دانی کراوه،

به‌لام هیش‌تا وه‌ک پێویست نییه، شه‌قامه‌کان چاک ده‌کریت، شۆسته تێک ده‌ده‌ن، ئێمه‌ پارک و گازی‌نۆ و شاری یاریمان نییه، ئێستا راسته‌ ده‌وره‌یه‌ری هه‌له‌بجه هه‌مووی هاوینه‌هه‌واره، به‌لام له‌ نێوشاردا پارکیکی زۆر پێویسته بۆ خۆمان و شاری یاریش بۆ منداله‌کامان ئه‌وه‌ش سه‌ره‌تایه‌ترین مافه‌.

ئاراس عابد خاوه‌نی ۱۲ شه‌هیدی

کیمیاباران گوتی: (هه‌له‌بجه تایبه‌تمه‌ندی خۆی هه‌یه له‌ ناستی ناوخۆ و ده‌ره‌وه ئه‌وه‌یش له‌ دوای ئه‌و کاره‌ساته‌وه‌ به‌سه‌ر ئه‌م شارهدا هات. هه‌له‌بجه له‌ رووی ناوه‌دانیه‌وه‌ پێداویستی زۆره بۆ نمونه جێگایه‌ک نییه بۆ مانه‌وه‌ی ئه‌و میوانانه‌ی روو له‌م شاره‌ ده‌که‌ن به‌تایبه‌ت ئه‌وانه‌ی دین بۆ سه‌ردانی یادگاری شه‌هیدان و گۆرستانی شه‌هیدان.

خالیکی تر زۆر گه‌رنگه ئه‌ویش بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان له‌ رووی ده‌روونییه‌وه‌ داته‌په‌یون بۆیه پێویستی‌ان به‌ هه‌ستانه‌وه‌ هه‌یه که‌ ئه‌ویش له‌

که‌ریم شیخ کازم

بدهینه ئەو شویتنه، ئوتیل و مەلەوانگە و باخچەیه ک و رێستورانێکی بۆ دروست بکریت.

ئەم شارە تا ئێستا مۆزەخانەی تیدا نییە کە پتوبستی بە مۆزەخانە هەیە بۆ ئەوەی هەرچی بەلگەنامە لەسەر ئەم شارە هەیە تێیدا کۆبکریتهوه.

دوای راوەرگرتنی ئەو بەرێزانە بیرم لەو دەکردهوه دەبیت کۆتایی راپۆرتەکم بەچی بهیتم بۆیه خۆم دواندو لەخۆم پرسى چى بکریت بۆ رازاندنەوهى ئەم یادگارى شههیدانه؟

سەرەتا ئەو تابلۆیە بەردەرگا کە نینگامی لەسەر گیرسایەوه زۆر پێی سەرسام بووم کە نووسرابوو (هاتنە ژوورەوه بۆ بەعسییەکان قەدەغەپە) کاتیک چومە نیوگۆزەپانی یادگاریە کە دیم ئالای عێراق هەلکراوه ئەو ئالایەى سنگى ئەو فرۆکانەى پێ نەخشابوو کە هەلەبجەیان ژەهاریان کرد بۆیه گۆتم بربا ئەو ئالایە لایبیریت. ■

سیروان عوسمان

نامیق حمە

وەک دیوار بەندەکەى گۆزەپانی تەحریر لە بەغدا و بۆ ئەمەش من پرۆژەیه کم هەیە ئەگەر کەسێک هەبیت هاوکاریم بکات.

*** نامیق حمەى شێوەکارى گوتى:** من پرۆژەیه کم هەیە ئەگەر بزانی جیبەجێ دەکریت دەیدەمە ئەو لایەنەى بەو پرۆژەیه هەلەستێ و ئەگەر نا ئەو باسى ناکەم چونکە زۆر بیروکمە باس کردووه و دواتر بیروکمە ئێوه خۆش !!

*** توفیق حاجى حمە عارف:** پێم وایە نەدەبوو ئەو یادگارییە لەوێدا بوايه دەبوو لە سەرۆکی شارەوه بوايه نەک پایی شار چونکە خەلک دیت ئەو یادگاریە دەبینیت و دەگەریتەوه ئەى بۆ نەچن گۆزەکان ببینن؟

*** سارت نيزام:** با لە دەوری یادگاری شههیداندا ئوتیل و کافتیریا و باخچەیه کى گەوره بۆ هەوانەوهى خێزانەکان دروست بکریت.

*** ناراس عابد:** شاری یارییه کى مۆدێرن دروست بکریت بۆ ئەوهى بۆن و بەرامەى مەرگ بگۆرین بە شادی مندالەکان.

*** حسەن محەمەد سالىح:** ئوتیلێک دروست بکریت بۆ ئەو میوانانەى دێنە ئەم شارە.

*** کەرمى شىخ کازم:** با شێوازێکی شارستانیانه

ناراس عابد

